

**Битката на змея с орлите. Формулите на бугарщиците
и съвременните записи**
Бошко Сувајджич

Литература

Ајдачић, Дејан 2004: *Прилози проучавању фолклора балканских Словена*. Београд: Хелета [Ajdačić, Dejan 2004: *Prilozi proučavanju folklora balkanskih Slovena*. Beograd: Heleta].

Арнаудов, Михаил 1964: *Баладни мотиви в народната поезия*. Софиа: Българска академия на науките [Arnaudov, Mihail 1964: *Baladni motivi v narodnata poezija*. Sofia: Bulgarska akademiya na naukite].

Афанасиева-Колева, Антонина 1982: Още веднџ за бугарщиците. – *Проблеми на българския фолклор*. Т. 6. *Фолклор и история*. Софиа: Българска академия на науките, 126–135 [Afanasieva-Koleva, Antonina 1982: *Oshte vednazh za bugaršticitе*. – *Problemi na bulgarskiya folklor*. Т. 6. *Folklor i istoriya*. Sofia: Bulgarska akademiya na naukite, 126–135].

Богданова, Лиљана 1980: Няколко думи за темата *Заветът на героя* в българските хайдушки песни. – В: *Въпроси на етнографията и фолклористиката*. Софиа: Българска академия на науките, 121–127 [Bogdanova, Lilyana 1980: *Nyakolko dumi za temata Zavetat na geroya v bulgarskite haydushki pesni*. – In: *Vaprosi na etnografiyata i folkloristikata*. Sofia: Bulgarska akademiya na naukite, 121–127].

Будимир, Милан 1935: Бугарски, бугарити, бугарштира. – *Прилози проучавању народне поезије*, II, 1, 18–20 [Budimir, Milan 1935: *Bugarski, bugariti, bugarštica*. – *Prilozi proučavanju narodne poezije*, II, 1, 18–20].

Гавриловић, Андра 1899: Трагови народног певања у XVI веку. – *Глас Српске краљевске академије*, LV, 2. разред, 36, 100–108 [Gavrilović, Andra 1899: *Tragovi narodnog pevanja u XVI veku*. – *Glas Srpske kraljevske akademije*, LV, 2. razred, 36, 100–108].

Гура, Александар 2005: *Симболика животиња у словенској народној традицији*. Преводиоци Људмила Јоксимовић и др. Београд: Бримо, Логос, Александрија [Gura, Aleksandar 2005: *Simbolika životinja u slovenskoj narodnoj tradiciji*. Prevodioci Ljudmila Joksimović i dr. Beograd: Brimo, Logos, Aleksandrija].

Делић, Лидија 2021: *Крила соколова. Спектар формуле у усменој лирици. Куле и градови*. Уреднице Лидија Делић, Снежана Самарџија. Београд: Удружење фолклориста Србије, Балканолошки институт САНУ, 641–671 [Delić, Lidija 2021: *Krila sokolova. Spektar formule u usmenoj lirici. Kule i gradovi*. Urednice Lidija Delić, Snežana Samardžija. Beograd: Udruženje folklorista Srbije, Balkanološki institut SANU, 641–671].

Детелић, Мирјана 1992: *Митски простор и епика*. Београд: САНУ; AIZ „Dosije“ [Detelić, Mirjana 1992: *Mitski prostor i epika*. Beograd: SANU; AIZ „Dosije“].

Детелић, Мирјана 1996: *Урок и невеста. Поетика епске формуле*. Београд: Балканолошки институт САНУ; Крагујевац: Центар за научна истраживања [Detelić Mirjana 1996: *Urok i nevesta. Poetika epske formule*. Beograd: Balkanološki institut SANU; Kragujevac: Centar za naučna istraživanja].

Динеков, Петър 1959: *Български фолклор I*. Софија: Български писател [Dinekov, Petar 1959: *Bulgarski folklor I*. Sofia: Bulgarski pisatel].

Иванов, Йордан 1959: *Българските народни песни*. Софија: Българска академия на науките (За бугаршиците: 70–73) [Ivanov, Yordan 1959: *Bulgarskite narodni pesni*. Sofia: Bulgarska akademiya na naukite (Za bugarshticite: 70–73)].

Карановић, Зоја 2011: Највећа је жалост за братом (текст и културни контекст песме). – *Књижевност и језик*, LVIII, 1–2, 45–60 [Karanović, Zoja 2011: Najveća je žalost za bratom (tekst i kulturni kontekst pesme). – *Književnost i jezik*, LVIII, 1–2, 45–60].

Кметова, Татјана 1995: Южнославјанският героичен епос – мост или граница. – В: *Епос–етнос–етос. Епосът във фолклорната култура на славјанските и балканските народи*. Софија: Универзитетско издателство „Св. Климент Охридски“, 25–45 [Kmetova, Tatyana 1995: Yuzhnoslavyanskiyat geroichen epos – most ili granitsa. – In: *Epos–ethnos–etos. Eposat vav folklorната kultura na slavyanskite i balkanskite narodi*. Sofia: Univesitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ohridski“, 25–45].

Кодови 2003/8: Птице. *Кодови словенских култура*, 8. Београд: СЛИО [Kodovi 2003/8: Ptice. *Kodovi slovenskih kultura*, 8. Beograd: CLIO].

Костић, Драгутин 1933–1934: Још једна бугаршtica из XVIII века у *Ерлангенском рукопису*. – *Јужнословенски филолог*, XII, 165–169 [Kostić, Dragutin 1933–1934: Još jedna bugarštica iz XVIII veka u *Erlangenskom rukopisu*. – *Južnoslovenski filolog*, XII, 165–169].

Крстић, Бранислав 1938: *Метаморфозе и окултни предмети у бугаршticaма*. – *Прилози проучавању народне поезије*, V, 1, 86–97 [Krstić, Branislav 1938: Metamorfoze i okultni predmeti u bugaršticama. – *Prilozi proučavanju narodne poezije*, V, 1, 86–97].

Лалевић, Миодраг 1936: Однос и везе бугаршtica и тужбалица. – *Прилози проучавању народне поезије*, III, 1, 50–73 [Lalević, Miodrag 1936: Odnos i veze bugarštica i tužbalica. – *Prilozi proučavanju narodne poezije*, III, 1, 50–73].

Лалевић, Миодраг 1937: Бугаршtica и уметничка песма. – *Прилози проучавању народне поезије*, IV, 2, 174–199 [Lalević, Miodrag 1937: Bugarštice i umetnička pesma. – *Prilozi proučavanju narodne poezije*, IV, 2, 174–199].

Лома, Александар 2002: *Пракосово. Српски и индоевропски корени српске епике*. Београд: Балканолошки институт САНУ (Посебна издања, Српска академија наука и уметности, Балканолошки институт, 78) [Loma,

Aleksandar 2002: *Prakosovo. Srpski i indoevropski koreni srpske epike*. Beograd: Balkanološki institut SANU (Posebna izdanja, Srpska akademija nauka i umetnosti, Balkanološki institut, 78].

Љубинковић, Ненад 2010: Народне песме дугога стиха. – В: *Трагања и одговори. Студије из народне књижевности и фолклора* (I). Библиотека „Српско усмено стваралаштво”. Књ. 5. Ур. Снежана Самарџија. Београд: Институт за књижевност и уметност, 9–120 [Ljubinković, Nenad 2010: *Narodne pesme dugoga stiha*. – In: *Traganja i odgovori. Studije iz narodne književnosti i folklor* (I). Библиотека „Српско усмено стваралаштво”. Књ. 5. Ур. Snežana Samardžija. Beograd: Institut za književnost i umetnost, 9–120].

Милетич, Любомир 1930: Към въпроса за тъй наречените „бугаршице“. – *Български преглед*, I, 3, 321–335 [Miletich, Lyubomir 1930: *Kam voprosa za taj narechenite „bugarshtice“*. – *Bulgarski pregled*, I, 3, 321–335].

Милошевић-Ђорђевић, Нада 1977: Речник усмених књижевних родова и врста (VII), Бугарштице. – *Књижевна историја*, IX, 35, 541–561 [Milošević-Đorđević, Nada 1977: *Rečnik usmenih književnih rodova i vrsta* (VII), *Bugarštice*. – *Književna istorija*, IX, 35, 541–561].

Недић, Владан 1976: Бугарштице. – В: *О усменом песништву*. Прир. Мирослав Пантић. Београд: Српска књижевна задруга, 11–16 [Nedić, Vladan 1976: *Bugarštice*. – In: *O usmenom pesništvu*. Прир. Miroslav Pantić. Beograd: Srpska književna zadruga, 11–16].

Пантић, Мирослав 1954: Два прилога истраживању веза народне и уметничке књижевности у прошлости. – *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, XX, 276–278 [Pantić, Miroslav 1954: *Dva priloga istraživanju veza narodne i umetničke književnosti u prošlosti*. – *Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor*, XX, 276–278].

Пантић, Мирослав 1963: Југословенска књижевност и усмена народна књижевност од XV до XVIII века. – *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, XXIX, 1–2, 17–44 [Pantić, Miroslav 1963: *Jugoslovenska književnost i usmena narodna književnost od XV do XVIII veka*. – *Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor*, XXIX, 1–2, 17–44].

Пантић, Мирослав 1966: Југословенска књижевност и усмена народна књижевност од XV до XVIII века. – В: *Народна књижевност*. Приредио Владан Недић. Београд: НОЛИТ, 417–450 [Pantić, Miroslav 1966: *Jugoslovenska književnost i usmena narodna književnost od XV do XVIII veka*. – In: *Narodna književnost*. Приредио Vladan Nedić. Beograd: NOLIT, 417–450].

Пантић, Мирослав 1977: Непозната бугарштица о деспоту Ђурђу и Сибињанин Јанку из XV века. – *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, XXV, 425–431 [Pantić, Miroslav 1977: *Nepoznata bugarštica o despotu Đurđu i Sibirjanin Janku iz XV veka*. – *Zbornik Matice srpske za književnost i jezik*, XXV, 425–431].

Пантић, Мирослав 1988: Ка поетици бугарштица. – В: *Поетика српске књижевности*. Београд: Институт за књижевност и уметност, 87–101

[Pantić, Miroslav 1988: Ka poetici bugarštica. – In: *Poetika srpske književnosti*. Beograd: Institut za književnost i umetnost, 87–101].

Перић, Драгољуб 2008: *Териоморфни јунаци словенске епике: Волх Всеславјевич и Змај Огњени Вук (компаративно-типолошка анализа)*. Београд: Београдска књига [Perić, Dragoljub 2008: *Teriomorfni junaci slovenske epike: Volh Vseslavjevič i Zmaj Ognjeni Vuk (komparativno-tipološka analiza)*. Beograd: Beogradska knjiga].

Пешикан Љуштановић, Љиљана 2002: *Змај деспот Вук – мит, историја, песма*. Нови Сад: Матица српска [Pešikan Ljuštanović, Ljiljana 2002: *Zmaj despot Vuk – mit, istorija, pesma*. Novi Sad: Matica srpska].

Радуловић, Немања 2015: *Слике, формуле, једноставни облици*. Београд: Чигоја штампа [Radulović, Nemanja 2015: *Slike, formule, jednostavni oblici*. Beograd: Čigoja štampa].

Серенсен, Асмус 1999: *Прилог историји развоја српског јуначког песништва*. Предео с немачког Томислав Бекић. Студије о Србима. Београд: Завод за удбенике и наставна средства, Вукова задужбина, Матица српска [Serensen, Asmus 1999: *Prilog istoriji razvoja srpskog junačkog pesništva*. Preveo s nemačkog Tomislav Bekić. Studije o Srbima. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Vukova zadužbina, Matica srpska].

СМ: *Словенска митологија. Енциклопедијски речник*. Редактори Светлана М. Толстој, Љубинко Раденковић. Београд: ZEPTEK BOOK WORLD, 2001 [СМ: *Словенска митологија. Енциклопедијски речник*. Редактори Светлана М. Толстој, Љубинко Раденковић. Београд: ZEPTEK BOOK WORLD, 2001].

Стойкова, Стефана 1971: Далматинските бугаршици и техните български съответствия. – В: *Етногенезис и културно наследство на българския народ*. София: Българска академия на науките, 137–142 [Stoykova, Stefana 1971: Dalmatinskite bugarshtici i tehните bulgarski saotvetstviya. – In: *Etnogenezis i kulturno nasledstvo na bulgarskiya narod*. Sofia: Bulgarska akademiya na naukite, 137–142].

Стойкова, Стефана 1991: Птици вестители и птици прорицатели в българския и гръцкия фолклор. – В: *Проблеми на българския фолклор*. Т. 8. *Българският фолклор в славянската и балканската културна традиция*. София: Издателство на Българската академия на науките, 115–120 [Stoykova, Stefana 1991: Ptitsi vestiteli i ptitsi proritsатели v bulgarskiya i gratskiya folklor. – In: *Problemi na bulgarskiya folklor*. Т. 8. *Bulgarskiyat folklor v slavyanskata i balkanskata kulturna traditsiya*. Sofia: Izdatelstvo na Bulgarskata akademiya na naukite, 115–120].

Стойкова, Стефана 2015: *Хърватските бугаршици и техните български съответствия. Статии и материали*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“ [Stoykova, Stefana 2015: *Harvatskite bugarshtici i tehните bulgarski saotvetstviya. Statii i materialii*. Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“].

Сувајџић, Бошко 2010: Српски и бугарски фолклористи. Правци и циљеви истраживања. – *Годишњак за српски језик и књижевност*. Зборник у част проф. др Мирољуба М. Стојановића. Ниш: Филозофски факултет у Нишу, XXIII, 10, 303–315 [Suvajdžić, Boško 2010: Srpski i bugarski folkloristi. Pravci i ciljevi istraživanja. – *Godišnjak za srpski jezik i književnost*. Zbornik u čast prof. dr Miroljuba M. Stojanovića. Niš: Filozofski fakultet u Nišu, XXIII, 10, 303–315].

Сувајџић, Бошко 2012: Српско и бугарско усмено стваралаштво у интеркултурном коду. – В: *Српско усмено стваралаштво у интеркултурном коду*. Зборник радова. Уредник Бошко Сувајџић. Библиотека „Српско усмено стваралаштво” 7. Београд: Институт за књижевност и уметност, 127–193 [Suvajdžić, Boško 2012: Srpsko i bugarsko usmeno stvaralaštvo u interkulturnom kodu. – In: *Srpsko usmeno stvaralaštvo u interkulturnom kodu*. Zbornik radova. Urednik Boško Suvajdžić. Biblioteka „Srpsko usmeno stvaralaštvo” 7. Beograd: Institut za književnost i umetnost, 127–193].

Сувајџић, Бошко 2014: *Орао се вијаше: предвуковски записи српске усмене поезије*. Библиотека „Litteraria Serbica” 6. Ниш: Филозофски факултет; Београд: Филолошки факултет [Suvajdžić, Boško 2014: *Orao se vijaše: predvukovski zapisi srpske usmene poezije*. Biblioteka „Litteraria Serbica” 6. Niš: Filozofski fakultet; Beograd: Filološki fakultet].

Цветков, Д. 1900–1901: Бележки за българския юнашки епос. – *Периодическо списание на Българското книжовно дружество в София*, год. 12, кн. 61, св. 10, 713–725 [Tsvetkov, D. 1900–1901: Belezhki za bulgarskiya junashki epos. – *Periodichesko spisanie na Bulgarskoto knizhovno druzhestvo v Sofia*, god. 12, kn. 61, sv. 10, 713–725].

Шишманов, Иван Д. 1889: Значението и задачата на нашата етнографія (За произхода на думите *бугарицица* и *бугарити*). – *СбНУ* 1, 37–41 [Shishmanov, Ivan D. 1889: Znachenieto i zadachata na nashata etnografiya (Za prozhoda na dumite *bugarshtica* i *bugariti*). – *SbNU* 1, 37–41].

Шишманов, Иван Д. 1900: Критичен преглед на въпроса за произхода на прабългарите от езиково гледище и етимологиите на името „българин“. – *СбНУ* 1–17, 705–707 [Shishmanov, Ivan D. 1900: Kritichen pregled na vaprosa za prozhoda na prabulgarite ot ezikovo gledishte i etimologiite na imeto „bulgarin“. – *SbNU* 16–17, 705–707].

Шмаус, Алојз 1936: Има ли бугаршtica у *Ерлангенском рукопису*? – *Прилози проучавању народне поезије*, III, 2, 211–221 [Šmaus, Alojz 1936: Ima li bugarštica u *Erlangenskom rukopisu*? – *Prilozi proučavanju narodne poezije*, III, 2, 211–221].

Шмаус, Алојз 1939: Презиме „Бугарин“. – *Прилози проучавању народне поезије*, VI, 2, 269–270 [Šmaus, Alojz 1939: Prezime „Bugarin“. – *Prilozi proučavanju narodne poezije*, VI, 2, 269–270].

Шмаус, Алојз 1959: Двоструки епитет у бугарштици. – В: *Зборник за филологију и лингвистику*, II. Нови Сад: Матица Српска, 58–73 [Šmaus, Alojz

1959: Dvostruki epitet u bugarštici. – In: *Zbornik za filologiju i lingvistiku*, II. Novi Sad: Matica srpska, 58–73].

Bošković-Stulli, Maja 1975: Balada o Marku Kraljeviću i bratu mu Andrijašu. – In: *Usmena književnost kao umjetnost riječi*. Zagreb: Izdavačko Knjižarsko Poduzeće Mladost, 7–32.

Jagić, Vatroslav 1876: Građa za slovinsku narodnu poeziju. – *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, 37, 33–137.

Kekez, Josip 1991: Bugaršćice: A Unique Type of Archaic Oral Poetry – *Serbo-Croatian Oral Traditions*. – *Oral Tradition*, vol. 6, nrs 2–3, Maj–October 1991, 200–224.

Krnjević, Hatidža 1986: *Lirski istočnici. Iz istorije i poetike lirske narodne poezije*. Beograd: BIGZ; Priština: Jedinstvo.

Pavić, Armin 1879: Dvije stare hrvatske narodne pjesme. – *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, 97, 93–129.

Šercer, Ivan 1910: Bugaršćice. – *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, 182, 181–224.

Šmaus, Alois 1971: Formula i metričko-sintaktički model (O jeziku pjesme u bugarštici). – In: *Usmena književnost*. Izbor studija i ogleđa, priredila dr Maja Bošković-Stulli. Preveo Stjepan Stepanov. Zagreb: Školska knjiga, 143–157.

Извори

Безсонов, Петр 1855: Болгарские песни из сборников Ю. Ив. Венелина, Н. Д. Катранова и других Болгар. Москва: Университетская типография [Bezsonov, Petr 1855: *Bolgarskie pesni iz sbornikov Y. Iv. Venelina, N. D. Katranova i drugih Bolgar*. Moskva: Universitetskaya tipografiya].

Бован, Владимир (прир.) 2017: *Антологија српске народне лирике Косова и Метохије*. Ред. Валентина Питулић. Београд: Завод за уџбенике [Bovan, Vladimir (prir.) 2017: *Antologija srpske narodne lirike Kosova i Metohije*. Red. Valentina Pitulić. Beograd: Zavod za udžbenike].

Богишић, Валтазар 1878: *Народне пјесме из старијих, највише приморских записа*. Књ. I, са расправом о „бугарштицама“ и с рјечником. Скупио В. Богишић. *Гласник српског ученог друштва*. Друго одељење, књ. 10. Биоград: Државна штампарија (Предговор: 89–122) [Bogišić, Valtazar 1878: *Narodne pjesme iz starijih, najviše primorskih zapisa*. Knj. I, sa raspravom o „bugaršćicama“ i s rječnikom. *Glasnik srpskog učenog društva*. Drugo odeljenje, knj. 10. Biograd: Državna štamparija (Predgovor: 89–122)].

Вук, СНП I: *Српске народне пјесме*. Скупио их и на свијет издао Вук Стефановић Караџић. Књ. I, у којој су различне женске пјесме. Беч: Штампарија Јерменског манастира, 1841. *Сабрана дела Вука Караџића*. Књ. 4. Приредио Владан Недић. Издање о стогодишњици смрти Вука Стефановића Караџића 1864–1964. Београд: Просвета, 1975 [Vuk, SNP I: *Srpske narodne pjesme*. Skupio ih i na svijet izdao Vuk Stefanović Karadžić. Knj. I, u kojoj su različne ženske pjesme. Beč: Štamparija Jermenskog manastira, 1841. *Sabrana dela Vuka Karadžića*. Knj. 4. Priredio Vladan Nedić. Izdanje o

stogodišnjici smrti Vuka Stefanovića Karadžića 1864–1964. Beograd: Prosveta, 1975].

Вук, СНП II: *Српске народне пјесме*. Скупио их и на свијет издао Вук Стефановић Караџић. Књ. II, у којој су пјесме јуначке најстарије. Беч: Штампарија Јерменског манастира, 1845. *Сабрана дела Вука Караџића*. Књ. 5. Прир. Радмила Пешић. Издање о стогодишњици смрти Вука Стефановића Караџића 1864–1964. Београд: Просвета, 1988 [Vuk, SNP II: *Srpske narodne pjesme*. Skupio ih i na svijet izdao Vuk Stefanović Karadžić. Knj. II, u kojoj su pjesme junačke najstarije. Beč: Štamparija Jermenskog manastira, 1845. *Sabrana dela Vuka Karadžića*. Knj. 5. Prir. Radmila Pešić. Izdanje o stogodišnjici smrti Vuka Stefanovića Karadžića 1864–1964. Beograd: Prosveta, 1988].

Вук, СНП IV: Вук Стефановић Караџић. *Српске народне пјесме*. Књ. IV, у којој су пјесме јуначке новијих времена о војевању за слободу. Беч: Штампарија Јерменског манастира, 1862. *Сабрана дела Вука Караџића*. Књ. 7. Прир. Љубомир Зуковић. Издање о стогодишњици смрти Вука Стефановића Караџића 1864–1964. Београд: Просвета, 1986 [Vuk, SNP IV: Vuk Stefanović Karadžić. *Srpske narodne pjesme*. Knj. IV, u kojoj su pjesme junačke novijih vremena o vojevanju za slobodu. Beč: Štamparija Jermenskog manastira, 1862. *Sabrana dela Vuka Karadžića*. Knj. 7. Prir. Ljubomir Zuković. Izdanje o stogodišnjici smrti Vuka Stefanovića Karadžića 1864–1964. Beograd: Prosveta, 1986].

Вук, СНП V–IX: Вук Стефановић Караџић. *Српске народне пјесме*. Књ. V–IX. Прир. Љубомир Стојановић. Београд: Државно издање, 1898–1902 (друго изд., 1932–1936) [Vuk, SNP V–IX: Vuk Stefanović Karadžić, *Srpske narodne pjesme*. Knj. V–IX. Prir. Ljubomir Stojanović. Beograd: Državno izdanje, 1898–1902 (drugo izd., 1932–1936)].

Вук, СНП IIр: *Српске народне пјесме из необјављених рукописа Вука Стефановића Караџића*. Књ. II. *Пјесме јуначке најстарије*. Приредили Живомир Младеновић и Владан Недић. Београд: САНУ, Одељење језика и књижевности, 1974 [Vuk, SNP IIр: *Srpske narodne pjesme iz neobjavljenih rukopisa Vuka Stefanovića Karadžića*. Knj. II. *Pjesme junačke najstarije*. Priredili Živomir Mladenović i Vladan Nedić. Beograd: SANU, Odeljenje jezika i književnosti, 1974].

Вук, СНП IIIр: *Српске народне пјесме из необјављених рукописа Вука Стефановића Караџића*. Књ. III. *Пјесме јуначке средњијех времена*. Приредили Живомир Младеновић и Владан Недић. Београд: САНУ, Одељење језика и књижевности, 1974 [Vuk, SNP IIIр: *Srpske narodne pjesme iz neobjavljenih rukopisa Vuka Stefanovića Karadžića*. Knj. III. *Pjesme junačke srednjijeh vremena*. Priredili Živomir Mladenović i Vladan Nedić. Beograd: SANU, Odeljenje jezika i književnosti, 1974].

Дубровачки рукопис: „Попијевке словинске скупљене г. 1758. у Дубровнику”, ркп. [Dubrovački rukopis: „Popijevke slovinske skupljene g. 1758. u Dubrovniku”, rkp.].

EP: Геземан, Герхард. *Ерлангенски рукопис старих српскохрватских народних песама. Зборник за историју, језик и књижевност српског народа*. Прво одељење, књ. XII. Сремски Карловци: Српска краљевска академија, 1925 [ER: Gezeman, Gerhard. *Erlangenski rukopis starih srpskohrvatskih narodnih pesama. – Zbornik za istoriju, jezik i književnost srpskog naroda*. Prvo odeljenje, knj. XII. Sremski Karlovci: Srpska kraljevska akademija, 1925].

Живанчевић, Милорад, Владан Недић 1966: *Зборник Матије Мажуранића. – Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. XIV, св. 2, 215–265 [Živančević, Milorad, Vladan Nedić 1966: *Zbornik Matije Mažuranića. – Zbornik Matice srpske za književnost i jezik*, knj. XIV, sv. 2, 215–265].

Језекиљ 2003: *Библија. Стари и Нови завет*. Превод др Лујо Бакотић. Београд: Метафизика [Jezekilj 2003: *Biblija. Stari i novi zavet*. Prevod dr Lujo Bakotić. Beograd: Metafizika].

Миладиновци 1861: *Български народни песни*, собрани од Братя Миладиновци Димитрија и Константина и издани од Константина. Загреб: Книгопечатница на А. Јакича [Miladinovtsi 1861: *Bulgarski narodni pesni*, sobrani od Bratya Miladinovtsi Dimitriya i Konstantina i izdani od Konstantina. Zagreb: Knigopечатnitsa na A. Yakicha].

Пантић, Мирослав 2002: *Народне песме у записима XV–XVIII века. Антологија*. Избор и предговор Мирослав Пантић. 2. изд. Београд: Просвета [Pantić, Miroslav 2002: *Narodne pesme u zapisima XV–XVIII века. Antologija*. Izbor i predgovor Miroslav Pantić. 2. izd. Beograd: Prosveta].

Петрановић, Богољуб 1989: *Српске народне пјесме из Босне и Херцеговине*. Сакупио Богољуб Петрановић. Књ. I–III, 1867–1870. Приредио Новак Килибарда. Сарајево: Свјетлост [Petranović, Bogoljub 1989: *Srpske narodne pjesme iz Bosne i Hercegovine*. Sakupio Bogoljub Petranović. Knj. I–III, 1867–1870. Priredio Novak Kilibarda. Sarajevo: Svjetlost].

Показалец: Стоилов, Антон П. *Показалец на печатаните през XIX век български народни песни*. Т. 1 (1815–1860). Т. 2 (1861–1878). Софија: Българска академия на науките, 1916–1918 [Pokazalets: Stoilov, Anton P. *Pokazalets na pechatanite prez XIX vek bulgarski narodni pesni*. T. 1 (1815–1860). T. 2 (1861–1878). Sofia: Bulgarska akademiya na naukite, 1916–1918].

СбНУ: *Сборник за народни умотворения, наука и книжнина* (от кн. 27 – *Сборник за народни умотворения и народопис*). Софија: Министерство на народното просвещение [SbNU: *Sbornik za narodni umotvoreniya, nauka i knizhnina* (od kn. 27 – *Sbornik za narodni umotvoreniya i narodopis*). Sofia: Ministerstvo na narodnoto prosveshthenie].

Стојадиновић, Благоје 1869: *Српске народне песме (епске)*. Скупио их и на свет издао Благоје Стојадиновић. Књ. I–II. Београд [Stojadinović, Blagoje 1869: *Srpske narodne pesme (epske)*. Skupio ih i na svet izdao Blagoje Stojadinović. Knj. I–II. Beograd].

Трем: *Трем на българската народна историческа епика от Момчила и Крали Марка до Караджата и Хаджи Димитра*. Съставили Боньо Ангелов, Христо Вакарелски. Софија: Книгоиздателство Т. Ф. Чипев, 1939 [Trem: *Trem*

na balgarskata narodna istoricheska epika ot Momchila i Krali Marka do Karadzhata i Hadzhi Dimitra. Sastavili Bonyo Angelov, Hristo Vakarelski. Sofia: Knigoizdatelstvo T. F. Chipev].

Шапкарев: Шапкарев, Кузман А. *Сборник от български народни умотворения*. В четири тома. София: Български писател. Т. 2. *Песни из политическия живот*, 1969 (Първо издание: София, 1868); Т. 3. *Песни из общественый, семейный и частный живот*, 1972 (Първо издание: София, 1891) [Shapkarev, Kuzman A., *Sbornik ot balgarski narodni umotvoreniya*. V chetiri toma. Sofia: Bulgarski pisatel. T. 2. *Pesni iz politicheskiya zhiivot*, 1969 (Parvo izdanie: Sofia, 1868); T. 3. *Pesni iz obshtestveniy, semeyniy i chastniy zhiivot*, 1972 (Parvo izdanie: Sofia, 1891)].

Ястребов, Иван С. 1886: *Обычаи и песни турецких Сербов (в Призрене, Ипекке, Мораве и Дибре)*. Из путевых записок И. С. Ястребова. Санкт-Петербург: Типография В. С. Балашева [Yastrebov, Ivan S 1886: *Obichai i pesni turetskih Serbov (v Prizrene, Ipeke, Morave i Dibre)*. Iz putevih zapisok I. S. Jastrebova. Sankt-Peterburg: Tipografiya V. S. Balasheva].

Dozon, Auguste 1875: *Български народни песни (Chansons populaires bulgares inedites)*. Paris: Maisonneuve et c-ie, libraires-editeurs.

Krstić, Branislav 1984: *Indeks motiva narodnih pesama balkanskih Slovena*. Priredio Pija Nikolić. Beograd: SANU, Posebna izdanja, knj. 555. Odeljenje jezika i književnosti, knj. 36 („Registar pesama i varijanata”).

МН: *Hrvatske narodne pjesme*, Zagreb: Matica hrvatska, knj. I, 1896; knj. II, 1897; knj. III, 1898; knj. IV, 1899; knj. V, 1909; knj. VI, 1914; knj. VII, 1929; knj. VIII, 1939; knj. IX, 1940; knj. X, 1942.

Miklosich, Franz 1870: *Beiträge zur Kenntnis der slavischen Volkspoesie*. Bd. 1. *Die Volksepik der Kroaten*. Denkschriften der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Philosophisch-historische Classe. Bd. 19. Wien: K. K. Hof-u. Staatsdruckerei.

Novaković, Stojan 1879: *Ein Beitrag zur Literatur der serbischen Volkspoesie*. Berlin: Archiv für slavische Philologie 3, 640–653.

Бошко Сувајцић
Универзитет у Београду
Филолошки факултет
ул. Студентски трг 3
1100 Београд, СРБИЈА
bosko@fil.bg.ac.rs